

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ
ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

**ФАКУЛЬТЕТ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ МУЗИКИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Гарант освітньої програми
Наталія РЯБУХА

2 вересня 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Проректор з навчальної роботи
Інна СТАЦІВСЬКА

2 вересня 2021 р.

**Силабус
навчальної дисципліни**

ВИДИ МУЗИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Освітньо-наукова програма – Музичне мистецтво

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Харків – 2021

Силабус склав:
доктор мистецтвознавства, доцент
Щепакін Василь Михайлович

Силабус затверджено на засіданні кафедри теорії та історії музики,
протокол № 3 від «31» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри теорії та історії музики,

доктор мистецтвознавства, доцент

Ірина КОНОВАЛОВА

Силабус схвалено радою факультету музичного мистецтва
Протокол № 2 від 02 вересня 2021 р.

Голова ради факультету

Тетяна БОЛЬШАКОВА

1. Загальна інформація про курс

1. Назва дисципліни	Види музичної комунікації
2. Викладач	Щепакін Василь Михайлович
3. Профіль викладача	vasyl_shchepakin@xdak.ukr.edukation , профіль у Google Suite for Edukation
4 Контактні дані викладача (роб. тел., e-mail)	+ 380951436218 basilshchepakin@ukr.net
5 Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	вибіркова
6 Рік підготовки	2
7 Семестр	4
8 Лекції (год.)	20
9 Практичні (семінарські, лабораторні) заняття (год.)	20
10 Самостійна робота (год.)	50
11 Індивідуальна робота (год.)	—
12 Кількість кредитів	3
13 Загальна кількість годин	90
14.Форми, види навчальних занять та методи навчання	Форми: навчальні заняття в очній, дистанційній або змішаній формах, самостійна робота, контрольні заходи. Види: лекція, семінар, консультація. Методи: проблемний виклад, дальтон-план, частково-пошуковий, дослідницький – самостійний пошук наукових, навчальних матеріалів за тематикою навчальної дисципліни.
15. Види поточного контролю	Виконання практичних завдань, поточне опитування
16 Вид підсумкового контролю	Екзамен

2. Анотація дисципліни

2.1. Місце дисципліни в програмі навчання

Навчальна дисципліна є вибіркоvim компонентом освітньо-наукової програми і спрямована на формування поглибленого знання із сучасного стану, загальних і специфічних закономірностей функціонування музичної комунікації, що обумовлюють свої особливі канали трансляції.

Дисципліна містить спектр чільних філософських і музикознавчих підходів до вивчення музичної культури в усіх її проявах, адже, будучи одним із способів соціального буття і художнього відображення й осмислення дійсності, музична творчість водночас є і комунікаційним каналом засвоєння та вдосконалення навколишнього світу.

Навчальний матеріал складається з трьох взаємопов'язаних розділів:

- 1) Просторово-комунікативні характеристики музичного мистецтва;
- 2) Комунікативно-творчі виміри музичного мистецтва;
- 3) Музична комунікація у мистецькому просторі сучасності.

2.2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Курс «Види музичної комунікації» призначений для розвитку комунікаційних і фандрейзингових якостей здобувачів освітньо-наукового рівня і базується на спеціальних

професійно спрямованих теоретичних і практичних знаннях, отриманих ними під час навчання в бакалавратурі та магістратурі, зокрема з історії музики, історії і теорії інструментального, вокального, диригентського, оркестрового, хорового, народного виконавства, музичної естетики, музичної педагогіки, музичної психології, гармонії, поліфонії, аналізу музичних творів, музичної інтерпретації та ін. і сприяє практичному засвоєнню аспірантами комунікативних навичок засобами музичного мистецтва.

Курс спрямований на формування в аспірантів навичок публічної музично-комунікаційної діяльності, можливості проявити себе модераторами мистецьких явищ у сучасній загальнокультурній парадигмі.

За допомогою курсу здобувачі не лише мають навчитися комунікувати між собою і зі слухацькою (глядацькою) аудиторією в музичній педагогіці, музичному вихованні, музичному виконавстві, музично-просвітній та музично-пропагандистській діяльності на кшталт організації різноманітних культурно-мистецьких (концерти, музичні вистави, фестивалі та конкурси) і музично-наукових заходів (круглі столи, конференції, симпозіуми тощо) та в інших культурних сферах, просувати новітні музичні ідеї і погляди, працювати в команді односторонців і очолювати її. Отже, курс «Види музичної комунікації» виконує пізнавальну, творчу, аксіологічну та систематизуючу функції в музично-культурологічному становленні музиканта-науковця, впливає на різні форми його музичної діяльності та процеси музичної комунікації.

Після захисту кандидатських дисертацій одним із напрямків практичної діяльності молодих науковців-музикознавців може стати саме їхня робота як організаторів різноманітних музичних заходів, через поєднання художнього слова і наукового мислення стати пропагандистами сучасних передових тенденцій музичної культури і мистецтва.

2.3. Мета вивчення дисципліни:

Метою курсу «Види музичної комунікації» є формування вмінь і здатностей, пов'язаних із розумінням специфіки комунікативних засад і форм в сучасному соціокультурному просторі засобами музично-виконавської, музично-творчої, музично-аналітичної, музично-просвітницької, музично-організаційної діяльності.

2.4. Завдання вивчення дисципліни:

Основними завданнями курсу «Види музичної комунікації» є:

- визначення специфіки музичної комунікації як сфери музичної діяльності;
- виявлення місця музичної комунікації та її функцій в професійній діяльності музикантів;
- визначення просторово-комунікативних характеристик музичного мистецтва;
- з'ясування комунікативно-творчих вимірів музичного мистецтва;
- аналіз засобів і сфер музичної комунікації в мистецькому просторі сучасності;
- ознайомлення з проблемою авторського права стосовно музично-організаційної і музично-публіцистичної діяльності;
- ознайомлення із специфікою застосування фандрейзингу в музичній сфері.

2.5. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу у сфері культури і мистецтва на основі цілісної системи історичних і теоретичних знань та сформованих особистих художніх і морально-ціннісних орієнтирів.

ЗК 2. Здатність до управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).

ЗК 4. Здатність до розуміння культури і звичаїв інших країн, до міжкультурного діалогу з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому; працювати в міжнародному середовищі, використовувати академічну українську та іноземну мови в професійній та науково-дослідницькій діяльності.

ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), виявляти, ставити та вирішувати проблеми та приймати обґрунтовані рішення, працювати в критичних умовах, брати на себе відповідальність, бути лідером у команді; планувати та управляти науковими проектами.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі музикознавства та дотичних до нього міждисциплінарних напрямках, зокрема культурології, і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з музикознавства.

СК 5. Здатність до системної науково-пошукової роботи з усім спектром архівних, літературних, фахових, нотних, загальнонаукових, аудіо- та відео-джерел з урахуванням характерних ознак найважливіших тенденцій сучасного музикознавства, а також до застосування методологічних знань для осмислення особливостей світових, і, зокрема, українських історико-культурних, теоретичних та практичних реалій.

СК 8. Здатність доцільно застосовувати новітні музикознавчі концепції, а також пояснювати сучасні музичні явища і процеси.

СК 9. Здатність аналітично мислити і практично застосовувати навички систематизації та узагальнення інформації, працювати з іншомовними науковими текстами за напрямом досліджень.

СК 10. Здатність самостійно здійснювати аналіз музичного твору та особливостей його функціонування у певному соціокультурному середовищі.

СК 11. Здатність здійснювати критичні діалоги, наукові дискусії з проблем музичного мистецтва на міжнародному рівні.

СК 12. Здатність на основі фінансової грамотності здійснювати діяльність з фандрейзингу в кросмедійному контексті музично-публіцистичної діяльності

2.6. Результати навчання

ПРН 1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з музичної культури та мистецтва і на межі предметних галузей музикознавства та культурології, а також дослідницькі вміння та навички, достатні для проведення наукових досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

ПРН 2. Володіти спеціалізованими вміннями/навичками і методами, необхідними для розв'язання значущих проблем у сфері професійної практичної та наукової музичної діяльності, а також розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики в галузі музичного мистецтва.

ПРН 4. Презентувати та обговорювати результати досліджень, наукові проблеми музичного мистецтва, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

ПРН 10. Проводити науково-просвітницьку діяльність у галузі музичного мистецтва.

ПРН 11. Бути здатним до саморозвитку і самовдосконалення протягом життя, нести відповідальність за навчання інших, демонструвати значну авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічну та професійну добросовісність, відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної наукової музикознавчої діяльності.

ПРН 12. Започатковувати, планувати, реалізовувати, коригувати послідовний процес ґрунтовного музикознавчого наукового дослідження з дотриманням належної академічної добросовісності, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт у науково-педагогічній та музично-просвітницькій сферах діяльності.

ПРН 13. Вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань в царині музичного мистецтва, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому, використовувати академічну українську та іноземну мови у професійній музикознавчій науково-дослідницькій, педагогічній, музично-журналістській та

просвітницькій діяльності.

ПРН 14. Мати універсальні навички науковця, зокрема уміти писати грантові пропозиції, застосовувати інформаційні технології в дослідницькій діяльності, управляти науковими / мистецькими проектами.

3. Політика дисципліни

3.1. Політика виставлення оцінок (пропущені заняття, відпрацювання пропусків): кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених аспірантам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу аспіранта; у випадку не відпрацювання аспірантом передбачених навчальним планом видів занять до екзамену він не допускається; пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Форму і час відпрацювання аспірант та викладач взаємопогоджують.

3.2. Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): усі питання щодо проходження курсу та можливостей застосування набутих знань у кандидатській дисертації мають обговорюватись між аспірантами та викладачем. Необхідно бути взаємно толерантними, поважати думку колег. Плагіат в аспірантській роботі під час вивчення навчального курсу та подальшій роботі над дисертацією є неприпустимим.

Норми академічної етики: дисциплінованість, дотримання субординації; відповідальність; робота в аудиторії з виключеними мобільними телефонами.

4. Програма навчальної дисципліни:

Тематика курсу					
Тема, план лекції	Форма заняття	Література	Завдання, год. самост.	Вага оцінки	Форми контролю
Розділ 1. Просторово-комунікативні характеристики музичного мистецтва					
Тема 1. Художня культура як ключова ланка глобального комунікативного механізму	Лекція 2 год. Практичне заняття 2 год.	1; 2; 4; 5; 12; 15; 20; 31; 35; 38; 41; 45; 48; 56; 61	5	6	Опитування, заслуховування й обговорення підготовлених практичних завдань
Тема 2. Категорія простору у міждисциплінарному та мистецтвознавчому науковому дискурсі	Лекція 2 год. Практичне заняття 2 год.	5; 9; 12; 15; 31; 32; 48; 49; 50; 57; 58; 61; 63; 70; 71; 72; 73	5	6	Опитування, заслуховування й обговорення підготовлених практичних завдань
Тема 3. Просторове структурування музичного мистецтва	Лекція 2 год. Практичне заняття 2 год.	5; 8; 9; 12; 15; 31; 32; 48; 49; 50; 57; 58; 61; 63; 70; 71; 72; 73	5	6	Опитування, заслуховування й обговорення підготовлених практичних завдань
Тема 4. Особливості чуттєвого сприйняття музичного	Лекція 2 год. Практичне заняття 2 год.	1; 8; 12; 16; 17; 18; 23; 25; 27; 41; 48; 50; 54; 57; 58; 66;	5	6	Опитування, заслуховування й обговорення підготовлених практичних

простору		69; 72; 75			завдань
Розділ 2. Комунікативно-творчі виміри музичного мистецтва					
Тема 5. Комунікативна функція музичного мистецтва	Лекція 2 год. Практичне заняття 2 год.	8; 14; 16; 17; 18; 22; 23; 25; 26; 35; 36; 41; 42; 45; 47; 48; 50; 56; 57; 67; 70	5	6	Опитування, заслуховування й обговорення підготовлених практичних завдань
Тема 6. Сучасна музична мова у комунікативному контексті	Лекція 2 год. Практичне заняття 2 год.	14; 22; 26; 36; 41; 48; 50; 66; 68; 69; 71; 77	5	6	Опитування, заслуховування й обговорення підготовлених практичних завдань
Тема 7. Інтертексту- альний аспект фольклорної складової композиторської творчості	Лекція 2 год. Практичне заняття 2 год.	1; 2; 9; 18; 36; 48; 49; 58; 69; 73	5	6	Опитування, заслуховування й обговорення підготовлених практичних завдань
Розділ 3. Музична комунікація у мистецькому просторі сучасності					
Тема 8. Мережевий простір сучасних комунікативних взаємодій у сфері музичної культури	Лекція 2 год. Практичне заняття 2 год.	1; 3; 5; 8; 10; 11; 12; 15; 24; 26; 31; 32; 35; 36; 37; 38; 47; 48; 49; 57; 58; 67; 68; 70; 76	5	6	Опитування, заслуховування й обговорення підготовлених практичних завдань
Тема 9. Комунікативне поле конкурсно- фестивальних форм музичного мистецтва	Лекція 2 год. Практичне заняття 2 год.	1; 2; 5; 23; 48; 50; 54; 58; 72; 73	5	6	Опитування, заслуховування й обговорення підготовлених практичних завдань
Тема 10. Особливості моделювання мистецького середовища фестивального проекту	Лекція 2 год. Практичне заняття 2 год.	1; 2; 5; 8; 39; 40; 48; 49; 75; 82	5	6	Опитування, заслуховування й обговорення підготовлених практичних завдань
Усього	40 год.		50 год.		
Усього балів (максимальна кількість)					60
Іспит					40
Разом:					100

5. Тематика семінарських (та / або практичних) занять

1. Художня культура як ключова ланка глобального комунікативного механізму

Питання для обговорення: Поняття художньої культури, комунікації (зокрема культурної та мистецької). Комунікативні механізми музики в історичній ретроспективі (Стародавній світ, країни Сходу, стародавня Греція, Римська імперія, країни Близького сходу, епоха Середньовіччя, епоха Відродження, доба бароко, епоха Просвітництва і класицизму, доба романтизму, музичні напрями і течії кінця XIX — початку XX ст., авангард і поставангард, сучасні академічні напрями, народна творчість, естрада, шоу-бізнес).

Література для підготовки: 1; 2; 4; 5; 12; 15; 20; 31; 35; 38; 41; 45; 48; 56; 61

2. Категорія простору у міждисциплінарному та мистецтвознавчому науковому дискурсі

Питання для обговорення: Поняття категорії простору, простір в мистецькій, зокрема в музичній сфері, специфіка музичного простору, сучасне розуміння музичного простору.

Література для підготовки: 5; 9; 12; 15; 31; 32; 48; 49; 50; 57; 58; 61; 63; 70; 71; 72; 73

3. Просторове структурування музичного мистецтва

Питання для обговорення: Структура музичного простору в історичній ретроспективі. Основні структурні елементи музичного простору. Розширення поняття “музичний простір” у XX — XXI ст. Сучасне розуміння поняття “простір музичного мистецтва”.

Література для підготовки: 5; 8; 9; 12; 15; 31; 32; 48; 49; 50; 57; 58; 61; 63; 70; 71; 72; 73

4. Особливості чуттєвого сприйняття музичного простору

Питання для обговорення: Специфіка чуттєвого сприйняття музики. Сучасний музичний простір та його чуттєве сприйняття.

Література для підготовки: 1; 8; 12; 16; 17; 18; 23; 25; 27; 41; 48; 50; 54; 57; 58; 66; 69; 72; 75

5. Комунікативна функція музичного мистецтва

Питання для обговорення: Сприйняття музичного твору як форма автокомунікації, самопізнання, розкриття внутрішнього потенціалу особистості. Поняття «сенсове поле» культури. Кодування і декодування музичних смислів. Головні учасники творчого комунікативного акту в музиці. Безпосередній акт комунікації в музиці, прихована комунікація, автокомунікація, аутокомунікація, метакомунікація. Модифікація комунікативних функцій на початку XXI ст.

Література для підготовки: 8; 14; 16; 17; 18; 22; 23; 25; 26; 35; 36; 41; 42; 45; 47; 48; 50; 56; 57; 67; 70

6. Сучасна музична мова у комунікативному контексті

Питання для обговорення: Специфіка мови музичного мистецтва: засіб спілкування, пізнання, національної самоідентифікації, збереження та передачі досвіду і традицій музичної культури народу. Семіотична сфера музичної мови, її структурні елементи.

Література для підготовки: 14; 22; 26; 36; 41; 48; 50; 66; 68; 69; 71; 77

7. Інтертекстуальний аспект фольклорної складової композиторської творчості

Питання для обговорення: Фольклор, фольклоризм, неофольклоризм у композиторській творчості. Співвідношення в музиці авторського і фольклорного.

Література для підготовки: 1; 2; 9; 18; 36; 48; 49; 58; 69; 73

8. Мережевий простір сучасних комунікативних взаємодій у сфері музичної культури

Питання для обговорення: Перехід від техногенної соціокультурної парадигми до інформаційної як визначальний фактор сучасних мистецьких проєктів. Соціокультурна комунікація в електронному середовищі. Нові виразні засоби та специфіка їх мови. Зміна комунікаційного простору в сучасних реаліях.

Література для підготовки: 1; 3; 5; 8; 10; 11; 12; 15; 24; 26; 31; 32; 35; 36; 37; 38; 47; 48; 49; 57; 58; 67; 68; 70; 76

9. Комунікативне поле конкурсно-фестивальних форм музичного мистецтва

Питання для обговорення: Сучасна музична фестивально-конкурсна діяльність як ознака новітнього періоду розвитку музичної культури і проява унікальної творчої соціокультурної і знаково-комунікативної системи. Міжкультурні комунікації у просторі фестивалів і конкурсів. Діалогічні форми функціонування фестивалів.

Література для підготовки: 1; 2; 5; 23; 48; 50; 54; 58; 72; 73

10. Особливості моделювання мистецького середовища фестивального проекту

Питання для обговорення: Етапи моделювання та організації фестивального (конкурсного) проекту. Реклама та PR. Специфіка командної роботи над творчим проектом.

Література для підготовки: 1; 2; 5; 8; 39; 40; 48; 49; 75; 82

6. Самостійна робота

Основними формами і завданнями самостійної роботи аспірантів з курсу є:

- теоретичне вивчення лекційного матеріалу курсу;
- ознайомлення із запропонованими науковими та навчально-методичними працями з питань музичної комунікації;
- реферування літератури, рекомендованої до курсу;
- практичне вивчення основ курсу (критичний аналіз різноманітних явищ сучасної музичної культури та складання власного творчого проекту на кшталт організації фестивалю/конкурсу, музичної інтернет/телевізійної/радіо програми, підготовка музично-критичних дописів тощо).

Самостійна робота аспірантів передбачає, окрім вивчення специфіки еволюції музичної комунікації в різні історичні періоди, ознайомлення з численними зразками музично-критичних виступів, прослуховування запропонованої педагогом та обраної самими аспірантами музики, відвідання музичних концертів, оперних і балетних вистав, фестивалів, конкурсів, інтерв'ювання колег, педагогів тощо, написання музично-критичних робіт з метою набуття музично-журналістської практики, вироблення стратегії організації музично-культурного заходу.

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

Розподіл балів за видами робіт:

Відвідування лекцій: 1 бал (макс. 10x1=10 балів).

Робота на практичних заняттях: від 0 до 3 балів (макс. 3X10=30 балів).

Самостійна робота (перевірка результатів): від 0 до 2 балів (макс. 2X10=20 балів).

Іспит: до 40 балів

Усього: 10+30+20+40=100 балів.

Схема нарахування балів, які отримують аспіранти:

										Підсумковий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T9	T9	T10	До 40 балів	100
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	

64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання результатів навчання

A 90-100 (відмінно): аспірант відвідував усі аудиторні заняття, має повний конспект лекцій, творче орієнтується в матеріалі курсу, якісно виконував усі контрольні завдання, постійно брав активну участь в обговоренні проблемних питань дисципліни.

B 82–89 (добре): аспірант відвідував переважно більшість аудиторних занять, має конспект лекцій, вільно орієнтується в матеріалі курсу, доволі повно виконував контрольні завдання, брав участь в обговоренні проблемних питань дисципліни.

C 74–81 (добре): аспірант відвідував більшість аудиторних занять, має конспект лекцій, орієнтується в більшості проблем з курсу, виконував контрольні завдання, іноді брав участь в обговоренні проблемних питань дисципліни.

D 64–73 (задовільно): аспірант відвідував частину аудиторних занять, відсутній конспект частини лекцій, орієнтується в деяких проблемах з курсу, виконував деякі контрольні завдання, майже не брав участі в обговоренні проблемних питань дисципліни.

E 60–63 (задовільно): аспірант відвідав незначну частину аудиторних занять, відсутній конспект більшості лекцій, поверхово розуміється в проблемах курсу, більшість контрольних завдань не виконані або виконані на низькому рівні, уникав обговорення проблемних питань дисципліни.

FX 35–59 (незадовільно з можливістю повторного складання): аспірант пропустив більшість аудиторних занять, немає конспекту лекцій, дуже поверхово розуміється в проблемах курсу, контрольні завдання не були виконані, практично не брав участь в обговоренні проблемних питань дисципліни.

F 0–34 (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни): аспірант не відвідував або майже не відвідував заняття з даної дисципліни, не має конспекту лекцій, не розуміється в проблемах курсу, контрольні завдання не виконувалися, уникав обговорення проблемних питань дисципліни.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Берегова О. Комунікація в соціокультурному просторі України: технологія чи творчість?: Наукове видання. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2006. 388 с.
2. Берегова О. Сучасні комунікаційні технології в культурі України: Навчальний посібник. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2006. 178 с.
3. Блэк С. PR: международная практика. Москва: Издательский дом «Довгань», 1997. 180 с.
4. Гриценко О. А. Культура і влада. Теорія і практика культурної політики в сучасному світі. Київ: УЦКД, 2000. 228 с.
5. Донец П. Н. Основы общей теории межкультурной коммуникации: научный статус, понятийный аппарат, языковой и неязыковой аспекты, вопросы этики и дидактики. Харьков: Штрих, 2001. 386 с.
6. Закон України «Про культуру». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>
7. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page>
8. Зінкевич О., Чекан Ю. Музична критика: теорія та методика : навч. посіб. Чернівці : Книги – XXI, 2007. 424 с.

9. Коменда О. І. Універсальна творча особистість в українській музичній культурі : дис. ... доктора мистецтвознавства : 17.00.03 — музичне мистецтво / НМАУ. Київ, 2020. 519 с.
URL : <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/komenda-dysertatsiya-2.pdf>
10. Королько В. Г. Паблік рілейшнз. Наукові основи, методика, практика. Київ: Наукова книга, 2001. 400 с.
11. Костенко Н. В. Ценности и символы в массовой коммуникации. Київ: Наукова думка, 1993. 130 с.
12. Косяк О. Теорія масової комунікації : навч. посібник. Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2012. 384 с.
13. Культура в законі: Стан та проблеми правового регулювання культури в Україні. / За ред. О. Гриценка. Київ: УЦКД, 1998. 104 с.
14. Лазарев С. Г. Електронна музика як соціокультурне явище (друга половина ХХ – початок ХХІ століть) : автореф. дис. ... кандид. мистецтвознавства : 26.00.01 — теорія та історія культури / Нац. академія кер. кадрів культури і мистецтв, Київ, 2018. 18 с.
15. Лалл Дж. Мас-медіа, комунікація, культура: Глобальний підхід / Пер. з англ. Київ: «К.І.С.», 2002. 264 с.
16. Лобода Л. М. Феномен радіомузики у просторі сучасної музичної комунікації : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 – музичне мистецтво. Одеса, 2012. 19 с.
17. Медушевский В. В. О закономерностях и средствах художественного воздействия музыки. Москва: Музыка, 2010. 254 с.
18. Москаленко В. Г. Творческий аспект музыкальной интерпретации: (к проблеме анализа) / под ред. И. Н. Коханик. Киев, КГК им. П. И. Чайковского, 1994. 157 с.
19. Онопрієнко В. Наукове співтовариство. Вступ до соціології науки. Київ: ЦДПН, 1998. 99 с.
20. Осенко О. К. Наукова комунікація. Київ, 2010. 303 с.
21. Поплавський М. Азбука паблік рілейшнз. Київ, 1997. 320 с.
22. Пясковский И. Б. Логика музыкального мышления [монография]. Київ : Музична Україна, 1987. 182 с.
23. Ростовський О. Я. Педагогіка музичного сприймання: навч.-метод. посібник. Київ: ІЗМН, 1997. 41 с.
24. Сердюк Я. О. Віртуальне як концепт музичної науки : дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 / Харківський нац. університет мистецтв імені І. П. Котляревського. Харків, 2017. 243 с.
25. Сохор А. Н. Социология и музыкальная культура. Монография. Москва : Советский композитор, 1975. 202 с.
26. Фадєєва К. В. Сучасні комп'ютерні технології у дослідженні музичної культури : дис. ... д-ра мистецтвознавства : 17.00.03 / НМАУ ім. П.І. Чайковського. Київ, 2009. 424 с.
27. Цыпин Г. Музыкант и его работа: проблемы психологии творчества. Москва : Советский композитор, 1988. 384 с.
28. Швецова-Водка Г. М. Загальна теорія документа і книги. Київ: Знання, 2014. 405 с.

Додаткові:

29. Бахтин М. К теории речевых жанров // Эстетика словесного творчества. Москва: Искусство, 1986. 445 с.
30. Бахтин М. Проблема текста в лингвистике, филологии и других гуманитарных науках // Эстетика словесного творчества. Москва: Искусство, 1986. С. 297–325.
31. Берегова О. До визначення поняття комунікації: філософськокультурологічні дискурси // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. Вип. ХІІ. Київ: Міленіум, 2004. С. 25–33.

32. Берегова О. Інтернет як нова концепція комунікації в сучасному суспільстві // Київське музикознавство. Культурологія та мистецтвознавство: Зб. статей. Вип. 18. Київ: КДВМУ, 2005. С. 93–106.
33. Берегова О. Історичні форми комунікації в українській культурі // Київське музикознавство: Культурологія та мистецтвознавство: Зб. статей. Вип. 15. Київ: КДВМУ, 2004. С. 258–273.
34. Берегова О. Комунікаційні аспекти культурної політики незалежної України // Культура і сучасність: Альманах. Київ: ДАКККиМ, 2004. Вип. 2. С. 49–58.
35. Берегова О. Комунікація в музичному виконавстві як культурологічна проблема // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського «Композитор і сучасність». 2009. № 88. С. 209–218.
36. Берегова О. М. Тенденції візуалізації в сучасній інструментальній академічній музиці в аспекті музичної комунікації // Культурологічна думка. 2017. № 11. С. 35–45.
37. Берегова О. Проблеми розвитку комунікаційних технологій в Україні на сучасному етапі // Культура і сучасність: Альманах. Київ: ДАКККиМ, 2005. Вип. 2. С. 87–96.
38. Берегова О. Теоретичні аспекти проблеми культурної комунікації // Київське музикознавство: Культурологія та мистецтвознавство: Зб. статей. Вип. 13. Київ: КДВМУ, 2004. С. 242–253.
39. Блажнов Е. Паблик рилейшнз. Москва: ИМА-пресс, 1994. 298 с.
40. Блэк С. Паблик рилейшнз. Что это такое? Москва: Новости, 1990. 237 с.
41. Булатова Л. О. Музичне мислення особистості як спосіб музичної комунікації // Молодий вчений. 2016. № 3 (30), березень. С. 257–261. URL : <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/3/83.pdf>
42. Воеводіна Л. П. Концепт музичної комунікації у творчості В. Медушевського. URL : <http://bo0k.net/index.php?p=achapter&bid=8268&chapter=1>
43. Грушевицкая Т. Г., Попов В. Д., Садовин А. П. Основы межкультурной коммуникации. Москва: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. 352 с.
44. Добривечір В. Нові підходи до формування редакційної політики наукового журналу // Вісник Книжкової палати. 2013. Вип. 4. С. 17–20.
45. Жога Р. А. Музична комунікація. Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку // Матеріали Міжнар. наук. конф. (21–22 листопада 2019 р.). Харків : ХДАК, 2019. С. 34–36.
46. Злотник О. Й. Інтертекстуальна система «композитор–фольклор» // Київське музикознавство. Вип. 57. Київ, 2018. С. 243–253.
47. Злотник О. Й. Комунікативна функція музики як засіб художнього спілкування // Міжнародний вісник: культурологія, філологія, музикознавство. Вип. II (11), 2018. С. 112–116. URL : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/mvkfm_2018_2_29.pdf
48. Злотник О. Й. Комунікативний простір музичного мистецтва України кінця ХХ – початку ХХІ століття : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства 26.00.01 – теорія та історія культури / НАКККиМ. Київ, 2019. URL : <https://nakkkim.edu.ua/images/Special-Science-Council/Materialy-Dysertaciy/2019/Zlotnyk/Zlotnyk-autoref.pdf>
49. Злотник О. Й. Парадигма просторового структурування творів музичного мистецтва // Вісник НАКККиМ № 3. Київ : НАКККиМ, 2018. С. 223–227.
50. Злотник О. Й. Перцептуальний простір функціонування музичного твору // Мистецтвознавчі записки : Зб. наук. праць. Вип. 34. Київ : Міленіум, 2018. С. 61–66.
51. Злотник О.Й. Музичний стиль як естетична категорія // Музичне мистецтво і культура : науковий вісник. Вип. 26. Кн. 2. Одеса: Астропринт, 2018. С. 152–159.

52. Кияновська Л. Соціокультурний аспект розвитку електронної музики в 50–70-х рр. ХХ ст. // Музичне мистецтво і культура : Науковий вісник Одеської державної музичної академії ім. А. В. Нежданової. Вип. 6, Кн. 1. Одеса : Друкарський дім, 2005. С. 114–124.
53. Кін Джон. Громадянське суспільство. Старі образи, нове бачення / Пер. з англ. О. Гриценко; Літ. ред. О. Гриценко. Київ: К.І.С., 2000. 192 с.
54. Кондратенко І. До проблеми європейської міжкультурної комунікації: гастрольні подорожі київського митрополичого хору під керівництвом М. С. Литвиненка // Науковий вісник. Київ. 2015. Вип. 116. С. 35–43.
55. Коновець О. Сучасна періодика в системі наукової комунікації // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Журналістика. 2008. Вип. 16. С. 9–15.
56. Корсакова І. А. Музыкальная коммуникация: генезис и историко-культурные трансформации : автореф. дисс. ... докт. культурологи : 24.00.01. Москва, 2014. 48 с.
57. Криницький В. Роль комунікативного простору соціальних мереж у формуванні сучасної слухацької аудиторії // Культурологічна думка. 2016. Вип. 10. С. 27–36.
58. Криштопа І. В. Інтеграція української культурної спадщини у світовий інформаційний простір // Культурна політика в Україні у контексті світових трансформаційних процесів: Матеріали Міжнародної науковопрактичної конференції. Київ: УЦКД, 2001. С. 324–327.
59. Лопата О. Електронні журнали в сучасній системі бібліотечноінформаційних послуг // Вісник Книжкової палати. 2009. Вип. 10. С. 25–28.
60. Лотман Ю. М. Структура художественного текста // Об искусстве. Санкт-Петербург: Искусство–СПБ, 2005. С. 14–288.
61. Лошков Ю. І., Калашник М. П. Мистецько-інформаційні виміри музичного тезаурусу // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Вип. 4. Київ, 2019. С. 64–70.
62. Лук'яненко Л. В. Електронний журнал як новий засіб наукової комунікації: бібліотечно-прикладний аспект. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/5525/1/Lukyanyenko.pdf>
63. Лях В. Постіндустріальне суспільство як нова парадигма соціального розвитку: проблеми і перспективи // Генеза, 1994. Вип. 1. С. 61–79.
64. Немкович О. Явище «українська музична періодика» та його формування в ХІХ ст. // Студії мистецтвознавчі, 2003. №4. С. 22–31.
65. П'ятницька-Позднякова І. С. Художньо-педагогічна комунікація: технологічний дискурс // Наук. вісник Миколаївського нац. ун-ту імені В. О. Сухомлинського. Серія : Педагогічні науки. 2013. Вип. 1.40. С. 191–196.
66. Приходько І. Инвенции и клавирные фуги И. С. Баха в курсе компьютерной нотографии : web-site. URL: <https://ru.convdocs.org/docs/index-118005.html>
67. Пясковський І. Б. Музика і кібернетика: все ще актуальне зіставлення понять. Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2009. № 3 (4). С. 90–103.
68. Пясковський І. Б. До проблеми комп'ютерного моделювання процесу композиторської творчості. Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Музичний твір: проблеми розуміння : зб. ст. Київ, 2002. Вип. 20. С. 33–44.
69. Скорик М., Задерацький В. Про природу і спрямованість композиторського пошуку в сучасній музиці // Сучасна музика. Київ : Муз. Україна, 1973. Вип. 1. С. 3–24.
70. Ткач Т. С. Комунікація як інструмент дослідження сучасних культурологічних та музикознавчих процесів. StattiOnline : Бібліотека 215 наукових статей : веб-сайт. URL: <https://cutt.ly/GrrSAsW>
71. Червінська Н. Мистецтво в сучасному інформаційному просторі України як чинник формування національної свідомості // Українська музика. 2017. № 2 (24). С. 100–106.

72. Черкашина Л. Людина та мистецтво в техносфері: проблеми масової культури в світі й в Україні // Українська художня культура. Київ, 1996. С. 332–353.
73. Черкашина-Губаренко М. Українська музика у сучасному медіа-просторі: фрагменти і коментарі // Мистецтвознавство України. Київ, 2009. Вип. 10. С. 78–82.
74. Чжоу Геян. Досвід художньої комунікації у професійній діяльності вчителя музики // Актуальні питання мистецької педагогіки. 2018. Вип. 7. С. 75-78.
75. Юферова Г. До проблеми дослідження сучасних моделей художньої комунікації (на прикладі «Леді з Шалотт» Сірїла Бредлі Рутема) // Культурологічна думка. Київ : Інститут культурології Національної академії мистецтв України, 2015. № 8. С. 79–84.
76. Юферова Г. В. Музичні комп'ютерні технології в комунікаційних процесах у сучасній українській музиці : дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 — Музичне мистецтво [Рукопис] / НМАУ імені П. І. Чайковського; СДПУ імені А. С. Макаренка. Суми, 2021. 255 с. URL : https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/dis/dis1_4e44e.pdf
77. Ярошенко Т. Еволюція журналу як засобу наукової комунікації: від друкованих видань до оригінальних наукових журналів. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/11906/Yaroshenko_Evolutsiya.pdf?sequence=1&isAllowed=y
78. Cutlip S. C. Effective Public Relations. New Jersey: Englewood Cliffs, 1994. 560 p.
79. Effective communications between the public service and the media. Sigma Papers: No.9. Paris: OECD, 1996. 55 p.
80. McLuhan M. Understanding Media: the extensions of man. London: Sphere Books, 1967. 382 p.
81. The Medium is the Message / McLuhan M., Q Fiore. New York: Random House, 1967. 157 p.
82. Occasional Papers in Public Administration and Public Policy / Editor B. Krawchenko, Ukrainian of Public Administration, Office of the President of Ukraine. No 4. Autumn 2000. 55 p.
83. Shannon C. E., Weaver W. The Mathematical Theory of Communication. Urbana and Chicago: University of Illinois Press, 1963. 125 p.
84. Williams R. «Communications and Community», in: Resources of Hope. London: Verso, 1980. p. 19–31.

Інтернет-ресурси

Бібліотека Харківської державної академії культури
Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського
Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
Вікіпедія : вільна енциклопедія [Електронний ресурс] // <http://ua.wikipedia.org/wiki/>